

Výzva Budování kapacit pro rozvoj škol II
Povinně volitelná aktivita č. 3, 4, 6 a 7

Zpráva o ověření programu v praxi

závěrečná

V průběžné zprávě uvádějte informace o ověření programu s jednou ověřovací skupinou v případě, že bude probíhat následné ověření s další ověřovací skupinou.

V závěrečné zprávě uvádějte souhrnné informace shrnující/rekapitulující celý proces (všechna) ověření programu, popř. informace o ověření programu, které bude realizováno jen s jednou ověřovací skupinou.

I.

Příjemce	Vzdělávací centrum Turnov, o. p. s.
Registrační číslo projektu	CZ.02.3.68/0.0/0.0/16_032/0008148
Název projektu	Podporujeme rozvoj dětí a žáků
Název vytvořeného programu	Po stopách vlastní minulosti
Pořadové číslo zprávy o realizaci	7

II.

Místo ověření programu	Datum ověření programu	Cílová skupina, s níž byl program ověřen ¹
Vzdělávací centrum Turnov Městská knihovna Antonína Marka Turnov Muzeum Českého ráje Muzeum města Mnichovo Hradiště město Turnov	1.– 9. 7. 2021	3 žákyně 9. ročníku ZŠ Skálava

¹ Uveďte stručně charakteristiku a velikost skupiny (např. 25 žáků 7. ročníku ZŠ apod.) a název organizace.

III.

1. Stručný popis procesu ověření programu

a) *Jak probíhalo ověření programu (organizace, počet účastníků, počet realizátorů atd.)?*

Ověření programu probíhalo blokově ve čtyřech červencových dnech roku 2021, neboť školní rok 2020/2021 byl výrazně poznamenán pandemií koronaviru. Z toho důvodu byla skupina účastníků se ověřování programu výrazně menší, než se očekávalo. Jednalo se o tři žákyně 9. ročníku ZŠ, které v následujícím školním roce budou studentkami čtyřletého gymnázia. Dívky se vzájemně velmi dobře znaly, což mohlo mít vliv také na atmosféru jednotlivých lekcí.

Program byl připraven jako náplň volnočasového kroužku pro nadané žáky. Dívky pracovaly převážně dohromady, některé úkoly se plnily individuálně. Program pilotovala autorka vzdělávacího programu.

V prostorách Vzdělávacího centra Turnov (VCT) se uskutečnilo 9 lekcí po 45 minutách, jedna lekce probíhala na turnovském židovském hřbitově, další tři části (vždy 2 x 45 minut) v Městské knihovně Antonína Marka Turnov, Muzeu Českého ráje a Muzeu města Mnichovo Hradiště, kde s nimi pracovali také ředitel městské knihovny a jedna paní knihovnice, dále pracovníci obou muzeí a v případě mnichovohradištského muzea také jeho vedoucí.

Dívky v průběhu realizace programu hlouběji poznaly region, v němž žijí.

b) *Jaký byl zájem cílové skupiny?*

Zájem byl přiměřený věku dívek a také tomu, že probíhal během prvních prázdninových dní. Je možné, že se projevila i únava školním rokem, který byl výrazně narušen několikaměsíční distanční výukou – s nejmenším nadšením dívky přistupovaly k práci se zařízeními all-in-one. Málokdy pokládala děvčata doplňující otázky, diskuse a brainstormingy byly postaveny zejména na otázkách, námětech a komentářích lektorky.

c) *Jaká byla reakce cílové skupiny?*

Při práci byly dívky relativně aktivní, při evaluacích hodnotily činnosti pozitivně, avšak míra aktivity by mohla být u takto nadaných žáků vyšší. Velmi pozitivně hodnotily hodiny, které se odehrávaly v prostředí paměťových institucí, líbila se jim i možnost vlastní tvorby při některých lekcích.

2. Výsledky ověření

a) *Výčet hlavních zjištění/problémů z ověřování programu:*

Vzhledem k počtu účastnic mizely hranice mezi skupinovou prací a prací ve dvojicích, ze stejného důvodu také bylo přistoupeno k tomu, že se změnila forma některých úkolů (např. namísto původní individuální práce byla zvolena práce skupinová a naopak).

Objevily se případy, kdy bylo lepší některé z úkolů v pracovních listech vynechat, a to z důvodu hodinové dotace. Byl to případ následujících lekcí: č. 1 (zde byla vynechána práce s popularizačním textem a úkoly na něj navázané), č. 6 (vynechán jeden úkol z pracovního listu, neboť byl větší prostor věnován proměně prostoru mnichovohradištského náměstí a také výkladu o typu historických pramenů, a to na příkladu konkrétní sezónní výstavy, která byla věnována historii plováren). Největší změny se při ověřování týkaly lekce č. 12. Zde neproběhla tvorba prezentace, z časových důvodů byla hodina pozměněna, došlo pouze na aktivity v programu SMART Notebook a na povšechné povídání o významných turnovských osobnostech. Na vině byla skutečnost, že v rámci stejného bloku proběhla návštěva mnichovohradištského muzea, která byla časově náročnější, než se očekávalo (zejména kvůli cestě). Při běžné výuce, která by se skládala ze dvou 45minutových bloků, by k něčemu takovému nedošlo. Lekce č. 15 a 16 se ukázaly být naddimenzovány, resp. bylo rozhodnuto o tom, že ředitel knihovny přiblíží dětem po ryze praktické stránce chod instituce (knihovna byla kvůli prázdninovému provozu uzavřena; ve školním roce by podobná prohlídka knihovny možná nebyla), a tím pádem nedošlo na některé úkoly v odpovídajících pracovních listech. Lekce č. 14 byla oproti původnímu plánu obohacena o ukázky hudební tvorby spisovatele J. Rudiše a také ukázkou z filmu Alois Nebel (pomocí videí na kanále Youtube). Při realizaci 4. lekce byli na židovském hřbitově náhodou pracovníci města, kteří skupinu pustili také do prostor hrobnického domku, kde se upravovaly mrtvoly.

V první lekci vznikly technické potíže, kdy na počítači v místnosti, kde ověřování probíhalo, nebylo možné spustit zvuk, a na jednom zařízení all-in-one nefungovala klávesnice.

b) *Návrhy řešení zjištěných problémů:*

Program lze vždy přizpůsobit dané skupině; v pracovních listech je možné některé úkoly vynechat, případně se lze věnovat hlouběji i jiným problémům. Zkušeného lektora jistě napadnou další doplňující otázky.

c) *Bude/byl vytvořený program upraven?*

Ne. Program lze vždy přizpůsobit dané skupině; v pracovních listech je možné některé úkoly vynechat, případně se lze věnovat hlouběji i jiným problémům. Na základě zkušeností z ověřování je možné vynechat ty úkoly, které jsou nejvíce náročné, a to jak časově, tak i z hlediska toho, jaké nároky kladou na žáky (např. 6. úkol v pracovním listu k 1. lekci, 3. úkol 10. úkol v pracovním listu k 15. lekci).

d) *Jak a v kterých částech bude program na základě ověření upraven?*

Pracovní listy se nebudou výrazněji měnit, neboť každá skupina nadaných žáků je jiná, jinak pracuje, má jiné zájmy a v každé lekci lze reagovat na momentální zájmy a potřeby dětí. Doplňeny budou pouze návrhy, že v paměťových institucích lze více pracovat se sezónními výstavami a prostorem jako takovým. V lekci věnované J. Rudišovi lze doplnit odkazy na výše zmíněná videa.

3. Hodnocení účastníků a realizátorů ověření²

a) *Jak účastníci z cílové skupiny hodnotili ověřovaný program?*

Při evaluacích hodnotily dívky činnosti pozitivně, výtky měly pouze k drobnostem (např. komentovaly to, že básně, s nimiž se v jedné z hodin pracovalo, nemusela lektorka číst nahlas, ale mohla nechat na nich samotných, aby si je přečetly). Velmi pozitivně hodnotily hodiny, které se odehrávaly v prostředí paměťových institucí. S nejmenším nadšením dívky přistupovaly k práci se zařízeními all-in-one.

b) *Co bylo v programu hodnoceno v rámci ověřovací skupiny nejlépe?*

Velmi pozitivně hodnotily žákyně hodiny, které se odehrávaly v prostředí paměťových institucí, tedy v turnovské městské knihovně, Muzeu Českého ráje a mnichovohradištském městském muzeu. Jedné z dívek se výrazně líbila práce s historickými mapami, která byla do jisté míry náplní tří lekcí. Líbily se také tvůrčí aktivity, kdy žákyně měly samy napsat určitý text.

c) *Jak byl hodnocen věcný obsah programu?*

Dívky si rozšířily své znalosti o regionu, blíže poznaly zejména jeho dějiny v 19. století. Seznámily se také s elektronickými zdroji, které mohou využívat při dalším studiu. Prvně navštívily Muzeum města Mnichovo Hradiště a podívaly se také do prostorů v Městské knihovně Antonína Marka, které nebývají běžně přístupné.

d) *Jak bylo hodnoceno organizační a materiální zabezpečení programu?*

Organizační i materiální zázemí bylo plně vyhovující, pouze v první lekci vznikly technické potíže, kdy na počítači v místnosti, kde ověřování probíhalo, nebylo možné spustit zvuk, a na jednom zařízení all-in-one nefungovala klávesnice.

e) *Jak byl hodnocen výkon realizátorů programu?*

Lekce byly dívkami z ověřovací skupiny hodnoceny kladně, pouze v první lekci vznikly technické potíže, kdy na počítači v místnosti, kde ověřování probíhalo, nebylo možné spustit zvuk, a na jednom zařízení all-in-one nefungovala klávesnice. Dívky komentovaly pouze to, že básně, s nimiž se v jedné z hodin pracovalo, nemusela lektorka číst nahlas, ale mohla nechat na nich samotných, aby si je přečetly.

f) *Jaké měli účastníci výhrady/připomínky?*

Dívky komentovaly pouze to, že básně, s nimiž se v jedné z hodin pracovalo, nemusela lektorka číst nahlas, ale mohla nechat na nich samotných, aby si je přečetly.

g) *Opakovala se některá výhrada/připomínka ze strany účastníků častěji? Jaká?*

Ne.

h) *Budou případné připomínky účastníků zapracovány do další verze programu? Pokud ne, proč?*

Ne. Pokud není přednes lektorky výrazně narušen vadou řeči či špatným přednesem, mohou si dívky poslechnout báseň recitovanou další osobou.

² Vychází z evaluačních dotazníků žáků, učitelů, realizátorů programů – pracovníků neformálního vzdělávání či záznamů z rozhovorů s dětmi, které příjemce uchovává pro kontroly na místě.

i) *Jak byl program hodnocen ze strany realizátorů programu?*

Vzhledem k tomu, že realizátorka programu je zároveň autorkou, žádné výtky nejsou. V programu je vždy možné změnit obtížnost pracovních listů přidáním či vypuštěním některého úkolu. Z ověřování je patrné, že na faktografických znalostech žákyň (které samozřejmě nejsou to jediné, co by si děti měly ze školy odnést) se projevila skutečnost, že již druhý školní rok probíhala po dobu několika měsíců distanční výuka.

j) *Navrhují realizátoři úpravy programu, popř. jaké?*

Při dalších realizacích programu je vždy možné reagovat na aktuální dění v paměťových institucích, např. na sezónní výstavy v muzeích. To však klade na lektorovu přípravu vyšší nároky.

k) *Budou tyto návrhy realizátorů zapracovány do další verze programu? Pokud ne, proč?*

Nebudou. Sezónní výstavy v regionálních paměťových institucích jsou natolik proměnlivé, že je nelze v rámci vzdělávacího programu postihnout.

l) *Konkrétní výčet úprav, které budou na základě ověření programu zapracovány do další/finální verze programu:*

Pracovní listy se nebudou výrazněji měnit, neboť každá skupina nadaných žáků je jiná, jinak pracuje, má jiné zájmy a v každé lekci lze reagovat na momentální zájmy a potřeby dětí. Doplněny budou pouze návrhy, že v paměťových institucích lze více pracovat se sezónními výstavami a prostorem jako takovým. V lekci věnované J. Rudišovi lze doplnit odkazy na výše zmíněná videa.

	Jméno, příjmení, titul	Datum a místo	Podpis
Zpracoval/a	Mgr. et Bc. Lenka Křížová, Ph.D.	12. 7. 2021 v Turnově	

